

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Caput II. De Fidei Regulis, certitudine, supernaturalitate, & libertate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

esse rerum non apparentium, ad Hebr. II. Nec refert quod Joannis 12. S. Thomas dicatur credidisse, quia Christum vidit. Quia vidit; ibi tantum denotat motivum illud credibilitatis quo inductus fuit ad credendam Christi divinitatem, non ipsum motivum formale & intrinsecum assensus Fidei quo illam credidit.

Apostoli habuerunt evidentiam verborum Christi, & Propheta evidentiam signorum quibus illis locutus est Deus, non tamen evidentiam in Atresante proprie dictam. Quia non habuerunt in illis evidentiam locutionis Dei prout est summè verax.

Articuli Fidei, sumpti pro mysteriis quæ debent ab omnibus credi, non creverunt successu temporis post Apostolos, nisi quoad explicationem eorum quæ in eis implicite continentur. Creverunt tamen si fuman- tur late pro quavis propositione nobis revelata. Quia jam multa sunt nobis revelata, ut Concil. Tridentinum esse legitimum, S. Franciscum esse in cælo, quæ tempo- re Apostolorum sic revelata non fuerunt.

CAPUT II.

De Fidei Regulis, certitudine, supernaturali-
tate, & libertate.

Regulæ Fidei sunt quinque, Ecclesia, Concilium, Pontifex (quæ dicuntur Regulæ Fidei Animarum) Scriptura & Traditio, quæ dicuntur Inanimata.

De his singulis, & omnibus circa eas Controversiis in hoc Opere agitur sive Tomo I. Part. I. Cap. 3. & deinceps usque ad Partem Secundam. Hic Principia quadam, maxime speculativa, & alia quadam particularia cum suis fundamentis breviter subjiciuntur.

Ecclesia est cæus fidelium sub uno capite Christo, ejusque in terris Vicario. Non soli justî & prædestinati sunt de Ecclesia. Comparatur enim à Christo Arca, in qua cum tritico sunt etiam paleæ, Matth. 3. Justi qui postea finaliter erunt reprobi, sunt de Ecclesia, & verè filii Dei, veritate formæ nunc constituentis filium Dei, quæ est gratia & charitas, non veritate finis ultimo intenti, quæ est vita æterna.

Non sunt de Ecclesia Hæretici, etiam occulti; Nam de his intelligit Augustinus illud Joan. 1. erant inter nos, sed non erant ex nobis. Idem dicendum de Schismaticis. Quia sunt separati à capite Ecclesiæ, ergo non sunt hujus membra. Excommunicati etiam non sunt de Ecclesia: juxta illud Matth. 8. Si Ecclesiam non audierit sit tibi tamquam ethnicus & publicanus: quod intellige de excommunicatione majori. Catechumeni sunt de Ecclesia potentia proxima, non actu, per fidem charitate formatam, & votum baptismi, quamvis non strictè per ipsum Baptismum actu susceptum.

Vera Ecclesia debet esse visibilis, sive ex suis notis certò cognoscibilis: quia jubemur eam intrare, ut susus loco supra citato.

Nota veræ Ecclesiæ sunt, 1. Quod sit Una, unitate Fidei, capitis &c. 2. Sancta, sanctitate Doctrinæ, & finis, & præcipuorum ejus membrorum. 3. Catholica sive universalis quoad locum & tempus. 4. Apostolica origine, propagatione, & constantia in Doctrina ab Apostolis accepta. De quibus actum Tomo I. cap. 3. & seq. ubi ex his notis, aliisque ostensum, solam Romanam esse veram Christi Ecclesiam. Ubi & postea de Primatu Ecclesiæ in Pontificibus Petri successoribus: Et illius infallibilitate in definiendo, &c.

S. Paulus non constituit simul cum S. Petro unum Caput Ecclesiæ. Est Fidei: & confirmatur recentius ex Decreto Innocentii X. damnantis ut hæreticum Arnoldi dogma contrarium. Neque Paulus usquam dicit se parem fuisse Petro, sed se ab illo nihil accepisse, scilicet, potestatis ad exercenda Episcopalia per orbem universum, sed immediatè ab ipso Christo. Dum S. Epiphanius, aut alii videntur adversari, tantum volunt Paulum Petro collaborasse in fundando exordio Ecclesiæ Romanæ: & eodem sensu S. Irenæus Petrum & Paulum Collegas appellat.

Primatus Pontifici Romano competit jure divino: sic ut Ecclesia non possit illum alteri Episcopatu annectere. Prima pars est de Fide: & secunda Pars, quæ est maximè probabilis & communis, probatur ex Anacleto, Marcello, aliisque Pontificibus, & ex Concilio Lateranensi docentibus, Sedem Petri jubente Domino Romam esse traslatam: Ecclesiam Romanam à Christo primatum obtinuisse: Domino dissonante esse cunctorum fidelium matrem & magistram. Hinc porrò sequitur, Pontificem suam potestatem non accipere ab Electoribus tamquam eam conferentibus, sed ut ponentibus conditionem electionis sine qua non possit ea potestas illi competere.

Pontifex est infallibilis in definiendo, etiam extra Concilium. Quæ sententia habetur adeo communis & certa, ut Bellarminus, Bannez, & quidam alii censeant esse Fidei proximam: De qua, & nupera in Galliis controversia diffusè supra in Tomo I. inter Controv. recentiores Quæst. 2.

Ad Argumenta Vitiora quæ in contrarium adducuntur.

Resp. Summatim; Patres Conc. Africani dum præferunt Concilium Provinciale Pontifici, tantum agere de quæstionibus facti particularis.

S. Cyprianus restitit quidem Stephano Papæ in quæstione de rebaptizandis, sed hoc factum cum nondum illa quæstio esset definita.

S. Petrus cogendo Gentiles judaizare erravit tantum errore conversationis & facti, non errore Doctrinæ: sicut Aaron permittendo adorationem vituli aurei.

Zepherinus Pont. non approbavit Doctrinam Montani, sed falso & privatim putavit non esse hæreticam, quam opinionem melius informatum postea revocavit.

Liberius Pont. Arianismum non approbavit definitivè, sed ex metu contra Athanasium subscripsit.

Vigilius Pont. erravit quidem ante suam electionem, non cum esset actu Pontifex. Gelasius Pontifex, tantum voluit Eucharistiam sub unica specie, Sacerdoti celebranti sacrilegam esse. Innocentius III. ait Baptismum in adulto formaliter hæretico Spiritum Sanctum non conferre, quod verum est de Spiritu gratiæ ritè intellectum. Gregorius XIII. cum dicit posse virum ob infirmitatem aliam ducere, loquitur de infirmitate impotentia perpetua quæ mulier laborat.

Alii Pontifices quos errasse objiciunt, errarunt tantum in quæstionibus facti particularis, vel ut Doctores privati, non ut Definientes aliquod dogma Fidei aut inorum pro Ecclesia univerfa.

Hinc rectè Facultas Theologica Lovaniensis anno 1544. cum aliis, inter articulos ad occurrendum Hæresi hunc constituit: Unus est Ecclesiæ summus Pastor, ad cujus judicium controversia de FIDE & Religione sunt referenda.

rs de
kintheo-
logia

D. IV

referenda. Item, *Recta Fide tenenda sunt quae super Fidei & Morum negotiis definita sunt per Cathedram Petri, vel per Concilia.*

Requisita ad definitivam Pontificis locutionem sunt, 1. Ut objectum definitionis non sit factum particulare nullam habens cum revelationis connexionem. 2. Ut Pontificis assertio sit responsio directa ad quaestionem quaesitam, non aliquid per accidens in explicatione, probatione, aut aliter adjectum. 3. Ut sit expressa verbis definitionem indicantibus. 4. Ut definitio sit Ecclesiae promulgata more requisito.

Questio peculiaris est, An Pontifex possit errare in Fide saltem ut Persona privata. Negat sic posse pertinaciter errare Bellarminus, Suarez, & alii. Affirmat Bannez, Sotus, alique, utrimque probabiliter. Fundamentum Prioris sententiae praecipuum est, quod infallibilitas in definiendo connaturaliter requiritur indefectibilitatem in credendo. Quae in contrarium obijciuntur, non aegre intelliguntur de errore externo absque formali haeresi interna, vel de errore etiam interno in factis particularibus, non in aliquo puncto in Fide determinato.

Fide credendum est Pontificem Romanum legitime electum & ab Ecclesia pro tali receptum, esse verum Christi Vicarium. Est contra paucos qui admittunt certum, sed non Fidei.

Et probatur 1. Ex eo quod Ecclesia, quae est columna veritatis, non possit universaliter decipi illum pro tali recipiendo. 2. Ex decreto Martini III. id declarantis. 3. Quia in hac universalis revelata, *Omnia legitime electus est verus Petri successor*, continetur haec particularis, *Innocentius XI. legitime electus, est verus Petri successor.* 4. Quia credere tenemur hanc Ecclesiam visibilem, cui praest hic Pontifex, esse veram Ecclesiam; ergo & hunc esse legitimum Pontificem, per notas debite electionis moraliter evidentes, quae ad fundandum Fidei assensum sufficient.

Pontificatu privari potest Pontifex, 1. Per voluntariam abdicationem. 2. Per haeresim externam notoriam. 3. Per amentiam perpetuo durantem.

Definitiones & Decreta Pontificis censetur tota Ecclesia acceptare, quando ea acceptat maxima & sanior illius Pars, quamvis resistent aliquot Episcopi, uti resisterunt damnationi Aetii quatuor Episcopi recusantes ei subscribere.

Certitudo actus, est infallibilis veritas istius assensus, firmaque ejus adhaesio ad objectum, qua virtualiter & exercite judicatur quod objectum non possit aliter se habere. Haec firmitas assensus in rebus per se notis necessario resultat ex objecti evidentia, adeoque non est libera, & consequenter excludit omnem formidinem de opposito. In obscuris, oritur ex prudenti imperio voluntatis seipsam & intellectum determinantis ad assensum, sic ut proinde sit libera, & solum excludat formidinem actualem. Quando ista firmitas imperatur ex levi fundamento, non est certitudo, sed pertinacia, ut in haereticis.

Actus Fidei est absolute certus. Est de Fide, aut Fidei proximum, contra Abailardum. Quoad infallibilitatem, est certior quovis assensu naturali quantumvis evidenti; Quia essentialiter nititur testimonio Dei reipsa existente, summe infallibili. Unde hac certitudine aequat visionem beatam: & superat assensum naturalem nitentem divina revelatione reipsa existente: Hic enim, quantum est de se, potest elici ejus

objecto non existente, adeoque esse falsus. Quoad certitudinem adhaesione, certior est quovis assensu naturali elicto ab eodem homine, non aestimato tamquam Fidei: Quia est proportionata infallibilitati objecti formalis, quae cum sit summa, exigit adhaesione appetitativè majorem omni adhaesione fundata in evidentia naturali: Est tamen adhaesive incertior visione beatifica per se infusa, & aliis supernaturalibus etiam formidandi potentiam excludentibus. Est nihilominus absolute & spectata etiam ejus infallibilitate certior omni actu naturali, etiam (ut recte August.) quo quis experitur se vivere: Ili enim Scripturae 2. ad Cor. 10. in captivitate redigentes intellectum in obsequium Christi, & PP. Chrysol. & August. majorem tribuunt certitudinem, quam scientiae & experientiae qua per sensus aliquid certo cognoscimus.

Cum per motiva credibilitatis proponatur objectum Fidei ut evidenter credibile propter Dei testimonium summe infallibile, potest voluntas prudenter imperare, assensum praecise propter istud motivum, eique proportionatum, adeoque super omnia certum, & consequenter elicere assensum certiorum certitudine omnium motivorum credibilitatis collectivè, quippe quae talem assensum suadent, & ad eum obligant. Unde intellectus per fidem adheret firmius objecto credito, quam motivis credibilitatis, sic ut potius haec negaret, quam illud, si stante Fide hoc esset possibile.

Neque excessus ille certitudinis supra certitudinem motivorum credibilitatis caret motivo credibilitatis: Quia hunc excessum persuadent, motiva credibilitatis, eo ipso, quo probant hic & nunc Dei testimonio summe infallibili debitum esse assensum summae in adherendo certitudinis.

Assensus Fidei non est formaliter discursivus. In plures ex consensu communiori D. Thomae, aliorumque Doctorum, quibus favent communius S. Ambrosius, alique Patres. Ratio, quia alioqui non esset certior, sed incertior, iudicio naturali de bonitate consequentiae, a qua bonitate consequentiae ut a motivo partiali penderet, & acciperet suam certitudinem. Oppositum tamen est probabile: & spectata sola ratione forte probabilis: Cum enim assensus Fidei sit mediatus, adeoque discursus virtualis, non apparet, cur ei omnino repugnet ratio discursus formalis.

Dices, Inde sequitur quod certitudo assensus Fidei dependebit saltem partialiter a motivo mere naturali, scilicet a bonitate consequentiae juxta leges discursus naturalis, ac dialectici.

Resp. Sic non dependere a bonitate consequentiae tanquam a partiali motivo assensus Fidei, sed solum tanquam ab applicatione motivi, sive objecti formalis Fidei, scilicet veritatis, & revelationis divinae, quae per discursum & bonitatem consequentiae objecto materiali ab intellectu applicantur.

Conclusio objectiva legitime deducta ex duabus praemissis revelatis credi potest Fide divina, si nempe spectetur, non mere ut deducta, sed ut nititur revelatione &c. Unde talis conclusio sic deducta ex duabus praemissis revelatis, juxta Scotum, Suarez, & alios communius, est simpliciter de Fide. Quia cum identificetur realiter saltem in adaequate praemissis revelatis & in his contineatur, saltem confuse, est in eis sufficienter revelata, ut ex voluntatis imperio cre-

dat

datum præcisè ut revelata. Hinc de fide est, conclusio hujus Syllogismi: Omnes Apostoli acceperunt Spiritum S. Mattheus fuit Apostolus; Ergo Mattheus accepit Spiritum sanctum.

Conclusio deducta ex universali revelata, & *subsumpta non revelata, sed metaphysicè aut physicè certa*, est etiam de Fide. Quia quod revelatur de subiecto universalem sumpto revelatur de quovis, quod sub sumitur sub illo, seu quod in eo continetur, certò certitudine metaphysica aut physica. Hinc potest quis credere, infantem quem certò certitudine experimentaliter novit à se legitime baptizatum, esse in gratia: se verò extra gratiam, si sibi concius sit peccati mortalis non retrahenti. Ita Suarez, Tannerus, Lugo, alique, Contra Ariagam, Coninck, aliosque.

Dices, Conclusio sequitur debiliorem partem antecedentis, quæ hic est propositio physicè tantum certa.

Resp. Id intelligendum esse de conclusione quatenus deducta ex præmissis, non autem de conclusione tantum materialiter spectata, & contenta in præmissis.

Deductam etiam ex universali revelatâ, & subsumpta solum certâ certitudine magna morali, esse Fide divinâ credibilem probabilius videtur. Quia certitudo magna moralis revelationem sufficienter proponit, ad inducendam credendi obligationem. Hinc, quia revelatum est, Filium Dei descendisse de cælis pro omnibus hominibus, tenemur credere illud Symboli Nicaeni: *Qui propter NOS homines & propter nostram salutem descendit de cælis*: licet non sit revelatum nos existerè, aut esse homines, sed solum certum certitudine magnâ morali, quæ est sufficiens applicatio revelationis ad inducendam obligationem credendi.

Ut si Deus revelaret, omnes urbes Italiæ intra annum everterendas, possemus Fide divina credere Romanam tunc everterendam, eo quod certitudine magnâ morali constet eam esse urbem Italiæ. Ita Tannerus, Amicus, Oviedo, Lugo, alii communius, Contra Molinam, Ariagam, Coninck, &c.

Adultus non potest Fide divina credere se esse justificatum per *suscceptionem Sacramenti*: Quia de legitima ejus susceptione non potest habere certitudinem, id est, excludentem omnem formidinem prudentem de opposito, qualis requiritur de existentia revelationis ad prudens imperium assensus fidei, & ad obligationem credendi, ut docet Lugo, &c.

De propositione tantum *probabiliter revelata*, sive notitia tantum probabiliter revelationis qualiter sentiendum, declarat Innocentius XI. referendo hanc inter prohibitas Prop. 21. *Assensus Fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabiliter revelationis; imò cum formidine quâ quis formidet, ne non sit locutus Deus.*

Actus Fidei *Justificativa* est supernaturalis, saltem quoad modum quo fit. Patet ex Scrip. ad Philip. vobis donatum est ut credatis: & ex Tridentino, si quis dixerit, sine Spiritus sancti adjutorio hominem credere posse sicut oportet ut justificetur, anathema sit.

Est etiam supernaturalis quoad *substantiam*, sic ut secundum suam entitatem superet omnem naturæ existentiam activam & passivam. Ita Sorus, Suar. & alii communius, contra Scotum, Cajet, & alios apud Ripaldam.

P. R. Arsdæ. Tom. II.

Prob. ex Scrip. CC. & PP. docentibus absolute actum Fidei esse donum Dei, & superare vires naturæ. Ratio est, quod actus Fidei sit dispositio ad gratiam supernaturalem in substantia, cui proinde debet proportionari etiam in substantia ipse actus.

Pia affectio credendi elicitur à speciali habitu credulitatis, estque *entitativè supernaturalis*: uti & iudicium *practicum prudentiæ* illam immediatè dirigens non tamen iudicium *speculativum* de credibilitate. Quia illa pia affectio &c. ex Conc. Arausicano art. 5. est initium Fidei, adeoque donum gratiæ: non autem iudicium istud speculativum, cum actum supernaturalem non dirigat, nisi remotè, & per accidens: unde potest absolute iudicium illud speculativum de credibilitate falsum esse.

CAPUT III.

De Fidei necessitate, habitu, infusione, subiecto, & de Heresi, infidelitate, blasphemia.

DE bis ex parte in Tomo I. Part. I. Cap. I. & sequentibus.

Fides Dei ut existentis, & quidem sub ratione unius primi principii, & ut *remuneratoris*, est & semper fuit, necessaria necessitate mediæ, nec solum disjunctivè in re, vel in voto, ut Baptismus, sed in ipsa re, sive actu formali. 1. Quia non est in quo alio actu æquali aut perfectiori dici possit fides illa contineri virtualiter, aut eminenter. 2. Quia nullum est fundamentum illud dicendi de Fide illa, sicut de Baptismo, quem ex Scrip. & PP. constat posse suppleri per dilectionem, martyrium, &c. non autem potest sic aut alio modo suppleri fides illa Dei, & remuneratoris.

Dices, Non est cur antecedenter ad istam fidem non possit Deus cognosci sub ratione solius *causæ primæ*, & sic amari super omnia actu justificativo.

Resp. *Amorem Dei* super omnia non esse possibilem ante fidem Dei ut *remuneratoris*, non quidem absolute, sed ex hypothesi præsentis providentiæ, de auxilio ad actum proximè justificativum non dando, nisi mediante hac Fide remuneratoris, ut Scriptura declarat ad Hebr. 11. &c.

Est quidem probabile, *fidem explicitam Incarnationis, & Trinitatis*, post Evangelium sufficienter promulgatum ut toto orbe obliget, necessariam esse necessitate mediæ: Probabilius est tamen apud plures illam solum esse necessariam in re, vel in voto contento in Fide remuneratoris, & in voluntate credendi omnia ad salutem nostram revelata. Quia non apparet sufficiens fundamentum necessitatis universalis credendi mysteria capti & crediti adeò difficilia. 2. Quia possunt omnia Scrip. & PP. loca ei faventia explicari, vel de necessitate præcepti, vel de necessitate in re, aut in voto, contra eos qui asserunt necessitatem in re; vel de necessitate Fidei Christi, id est, ex merito Christi; vel de fide Christi implicitâ, vel explicitâ. 3. Quia ista fides de qua supra, multis est impossibilis, ut furdus, & mutus à nativitate, educatis inter Barbaros, & valdè stupidis. Ita docet Sorus, Medina, Suarez, Coninck, Ripalda, Contra Lorcam, Maldarum, Valentiam, Saucher, Granadum, Tannerum, Amicum, qui sustinent istorum mysteriorum fidem

E

necef-

rsde
kin

theo
logia

P. IV